

Stadsbyggnadsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till gatu- och samhällsmiljönämnden

Datum:
2022-02-07

Diarienummer:
KSN-2019-03844

Handläggare:
Sampo Hinnemo

Svar på motion om sexistisk och rasistisk reklam från Lovisa Johansson (FI) och Stina Jansson (FI)

Förslag till beslut

Gatu- och samhällsmiljönämnden föreslår kommunfullmäktige besluta

1. **att** besvara motionen med föredragningen i ärendet.

Ärendet

Lovisa Johansson och Stina Jansson (båda FI) föreslår i en motion väckt 9 december 2019 att Uppsala kommun ska införa ett förbud mot könsdiskriminerande, sexistisk och rasistisk reklam i offentlig miljö på de reklampelare Uppsala kommun kan styra över.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsbyggnadsförvaltningen och kommunledningskontoret. Jämställdhetsperspektivet har beaktats enligt föredragningen i ärendet. Barn-, och näringslivsperspektiven bedöms inte vara relevanta med föreliggande förslag till beslut.

Föredragning

Sedan lång tid tillbaka har det funnits ett avtal mellan Uppsala kommun och företaget JC Decaux Sverige AB för reklamfinansierade gatumöbler. Företaget har bekostat offentliga toaletter, väderskydd vid hållplatser, fristående skyltar och turistinformation, samt skött drift och underhåll för dessa. I utbyte har företaget haft rätt till reklam i väderskydden samt på ena sidan av de fristående skyltarna.

Nuvarande avtal upphörde 31 januari 2022. Gatu- och samhällsmiljönämnden har gett i uppdrag åt stadsbyggnadsförvaltningen att upphandla ett nytt avtal för reklamfinansierade gatumöbler. Upphandlingen sker i samarbete med Region Uppsala som ansvarar för väderskydd vid hållplatser. Annonseringen av upphandlingsunderlaget gjordes 19 april 2021 och sista anbudsdag var 1 juli 2021. Efter sista anbudsdag blev förfrågningsunderlaget överklagat till förvaltningsrätten. Rätten har vid dagens datum (2022-02-07) inte lämnat ett avgörande i målet.

Upphandlingen ska medföra att Uppsala kommun och Region Uppsala i större utsträckning når ut med samhällsinformation, att kollektivtrafikens attraktivitet stärks, att tillgången till offentliga toaletter ökar, samt att turistinformationen i det offentliga rummet blir mer tillgänglig för besökare.

I arbetet med upphandlingen har Uppsala kommun, tillsammans med Region Uppsala, arbetat för ökade krav på etik och jämställdhet för reklam i offentlig miljö. Kraven kommer att ingå i det avtal som vinnande företag förbinder sig till att följa. Reklamen får dessutom inte strida mot gällande lagar och förordningar samt ska följa god marknadsföringssed och ICC:s regler för reklam och marknadskommunikation.

Följande ska inte förekomma:

- reklam för tobaksprodukter, alkohol, droger eller dopning,
- reklam för vapen eller annat krigsmaterial,
- reklam som riktar sig till barn,
- sexualiserande reklam,
- diskriminerande reklam (enligt diskrimineringslagens sju diskrimineringsgrunder: kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder),
- aktörer verksamma inom pornografi.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt i ärendet.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 7 februari 2022
- Bilaga, Motion om sexistisk och rasistisk reklam från Lovisa Johansson (FI) och Stina Jansson (FI)

Stadsbyggnadsförvaltningen

Anna Axelsson
Biträdande Stadsbyggnadsdirektör

Motion: Sexistisk och rasistisk reklam

Feministiskt initiativ vill aktivt motverka sexualisering av offentliga rum och utmana stereotypa föreställningar om kön. Genom ett sexistiskt bildspråk i media och reklam legitimeras och befästs könsnormer och maktordningar i samhället. Att kvinnor i högre utsträckning än män avbildas som sexualiserade objekt ska förstås som ett demokratiproblem.

Idag lever vi i ett samhälle där kvinnors kroppar visas upp som objekt i medier och på bästa reklamplats. Den sexualiserade reklamen som finns på många offentliga platser i kommunen riskerar att leda till hat, sexualiserat hot och våldshandlingar. Det gör också att gamla och unkna föreställningar om kön, makt, sexualitet och våld behålls.

Rädslan för våldtäkt begränsar många vardag och inskränker deras rörelsefrihet i det offentliga rummet, och är på så sätt ett demokratiproblem. Det handlar om främst kvinnors och HBTQ personers skilda handlingsutrymme och frihet: en grupp människor som hindras att fullt ut ta del i samhället, eftersom de riskerar att utsättas för våld.

Det offentliga rummet måste vara en trygg plats där alla kommunens invånare ska kunna vistas utan att känna obehag på grund av de sexualiserade bilder som många gånger nu visas upp på stora reklampelare runt om i Uppsala. Feministiskt initiativ anser att kommunen därför måste arbeta med att utmana förlegade värderingar och arbeta för att motverka de föreställningar som ligger till grund för våldtäkter och sexuella övergrepp.

Med anledning av detta yrkar vi:

- Införa ett förbud mot könsdiskriminerande, sexistisk och rasistisk reklam i offentlig miljö på de reklampelare Uppsala kommun kan styra över.

Lovisa Johansson (F!)

Stina Jansson (F!)